

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Maradjunk katolikus tanítók.

Irta: Rácz Károly.

Szabadkőműves, szocialdemokratikus eszmékkel telt a levegő. Úgy látszik, erős harcra készülnek elő Krisztusnak eddig sötétben bujkáló ellenségei, s rohamot akarnak intézni az Anyaszentegyház ellen.

Eszközeikben — el kell ismerni — van valami tervszerűség. Úgy látszik, tisztában vannak azzal, hogy „akié az iskola, azé a jövő”; legalább ezt látszik bizonyítani azon körülmény, hogy ügyük szolgálatába akarnak szegődtetni bennünket, katolikus tanítókat.

Az időt kedvezőnek látják tervük kivitelére; fizetésünk újabb rendezését kérjük. Megigérik tehát, hogy követelésünk érdekében összes erőiket latba vetik; négyülést is tartanak évégett, amelyen egy vidéki lap szerint minden(?) tanítónak, minden felelem nélkül meg kell jelenni.

Most tehát szívükön viselik ellenségeink a mi ügyünket is. Miért? Nem ingyen. Nem kisebb dolgot kívánnak ellenszolgáltatásul, mint hogy legyünk mi is istentelenek, hazátlanok; de ez nem elég; neveljük ilyenekké a reánk bízott ártatlan lelkeket; feszítsük meg újra Krisztust. Mindent, de mindent ki az iskolából, ami felekezeti, mondják a bárányhorbe bujt farkasok.

Kedves katolikus tanítótársaim! Lenne bár szavam olyan, hogy azt az isteni szikrát, mely sajnos, sokak szívében kialvó féltben van, *égő* lángra lobbant-hatnám; szeretni mindent, ragaszkodni mindenhez, minden körülmények között, ami krisztusi: hogy lennénk mind egy akol, egy hatalmas, legyőzhetetlen, *elcsábíthatatlan* erős serege anyaszentegyházunknak.

Vigyázzunk! Résen legyünk! Legyünk erősek, allhatatosak!

Vagy talán vakok vagyunk, hogy nem látjuk a mi sorsunkat most szívükön viselő(?) rókáknak álnokságát, ravaszságát? Avagy talán nem bízunk erőinkben, amelyekkel a közel multban segíteni tudtunk magunkon?

Az első kérdésre egyedüli feleletünk csak ez lehet: mi világosan látunk, tehát nem leszünk áruló Judások.

De a második kérdésre is igen egyszerű, illetőleg könnyű a felelet. Erőink megvannak. Egyik hatalmas támaszuk a multban s ma is megvan s ez

ügyünket *igazán*, minden *érdek nélkül* még ma is s mindig is szívén hordja. De ez természetes is. Munkakörünk egy: az embert örök üdvösségre vezetni. Ez a hatalmas támaszuk a papság, elsősorban a püspöki kar.

Prohászka Ottokár, jelenleg székesfehérvári megyéspüspök, 1901. február 2-án az esztergomi tanítóképzőben alakult Mária-társulati tagok ünnepélyes felvétele alkalmával tartott beszédében a következőket mondta: «Ha az ember Esztergomba bejön a híd felől, az első ház, mely útjába esik: a praeparandia. Valóban jó helyen áll; az első ház! Van még egy másik házunk, ennek párja, a várhegynek túloldalán: az a szeminárium. Legyetek meggyőződve, ez a két ház tartja a Bazilikát.

Mit akarok ezzel mondani? Az egyháznak szükségé van reánk, *nem önző célok miatt*, nem: egy nemes cél érdekében, mely cél a mienket *teljesen* fedi. Tehát nincs szükség arra, hogy azokkal szövetkezzünk, kik szorult helyzetünk felhasználásával nemtelen célok szolgálását kívánják tőlünk.

Nem tudok elképzelni olyan meggyőződéses katolikus tanítót, ki lelkiismeretével ellenkezőt tudna tenni csak azért, mert az anyagiak első pillanatra erre látszanak őt készíteni. Magam sem működöm valami fényes dotációjú állomáson, tehát nekem is jól fog esni fizetésünk javítása, de bátran kimondom, hogy azt részemre, de általában a magyar tanítók részére, nem a hitvallásos és hazafias nevelés ellenségeinek nagy lármája, izléstelen orditozása fogja kivívni, hanem a mi komoly és higgadt mozgalmaink, amely minden irányban tiszteletet ébreszt.

Ismétlem: résen legyünk! Ne hagyjuk magunkat törbe csalni! És ha továbbra is megmaradunk azon szent cél szolgálatában, amelyhez szegődtünk — s ezt erősen hiszem — akkor győzni fogunk!

Az egyéniség nevelése.

Irta: Velledits László.

«Ahol a szülők jól nevelnek s a nevelők okosan tanítanak, ott a jelen s a jövő boldogsága biztosítva van.» (Kornmann.)

A német tudósnak ezen mondásával szemben méltán kérdezhetjük: «Hol nevelnek a szülők jól, hol tanítanak a nevelők okosan?»

Ez a mai kornak legnagyobb problémája, nagyobb mint bármely sokszor hangoztatott társadalmi vagy

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and hová. It lists departure times for various destinations including Délelőtt and Délután.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and hová. It lists departure times for various destinations including Délelőtt and Délután.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and honnan. It lists arrival times from various origins including Délelőtt and Délután.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and honnan. It lists arrival times from various origins including Délelőtt and Délután.

1) Június 1-től közeledik. 2) Június 15-től bezárólag szept. 15-ig. 3) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól szept. 15-ig. 4) Csak vasár- és ünnepnapokon közl. 5) Nagykáta-ról Szolnokra csak szombaton közl. 6) Csak szombaton közlekedik.

1) Június 16-tól bez. szept. 15-ig. 2) Csak vasár- és ünnepnapokon. 3) Vasár- és ünnepnap 16-tól bez. szept. 15-ig. 4) Torbágytól Kelenföldig csak vasár- és ünnepnap előtti köznapon. 5) Június 1-től. 6) Csak hetén, ha hétfő ünnep a következő közn.

A vonatok indulása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1912. május hó 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and hová. It lists departure times for various destinations including Délelőtt and Délután.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and hová. It lists departure times for various destinations including Délelőtt and Délután.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and honnan. It lists arrival times from various origins including Délelőtt and Délután.

Table with columns: vonal-szám, óra, perc, vonat neve, and honnan. It lists arrival times from various origins including Délelőtt and Délután.

1) Vasár- és ünnepnapokon május 16-ig. 2) Csak vasár- és ünnepnapokon. 3) Vasár- és ünnepnap előtti hetköz. 4) Vasár- és ünnepnapokon máj. 16-tól szept. 15-ig. 5) Minden kedd, csüt. nánt. 6) Csak vasárnap. 7) Minden hétfőn, szerdán és szombaton.

1) Erkezik minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap. 2) Érk. minden hétfőn, csütörtökön és szombaton. 3) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól. 4) Vasár- és ünnepnapokon. 5) Vasár- és ünnepnapokon május 16-tól bezárólag szept. 15-ig.

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Maradjunk katolikus tanítók.

Irta: Rácz Károly.

Szabadkőműves, szociáldemokratikus eszmékkel telt a levegő. Úgy látszik, erős harcra készülnek elő Krisztusnak eddig sötétben bujkáló ellenségei, s rohamot akarnak intézni az Anyaszentegyház ellen.

Eszközeikben — el kell ismerni — van valami tervszerűség. Úgy látszik, tisztában vannak azzal, hogy «akié az iskola, azé a jövő»; legalább ezt látszik bizonyítani azon körülmény, hogy ügyük szolgálatába akarnak szegődtetni bennünket, katolikus tanítókat.

Az időt kedvezőnek látják tervük kivitelére; fizetésünk újabb rendezését kérjük. Megigérik tehát, hogy követelésünk érdekében összes erőiket latba vetik; népgyűlést is tartanak évégett, amelyen egy vidéki lap szerint minden(?) tanítónak, minden felelem nélkül meg kell jelenni.

Most tehát szívükön viselik ellenségeink a mi ügyünket is. Miért? Nem ingyen. Nem kisebb dolgot kívánnak ellenszolgáltatásul, mint hogy legyünk mi is istentelenek, hazátlanok; de ez nem elég; neveljük ilyenekké a reánk bízott ártatlan lelkeket; feszítsük meg újra Krisztust. Mindent, de mindent ki az iskolából, ami felekezeti, mondják a bárányborbe bujt farkasok.

Kedves katolikus tanítótársaim! Lenne bár szavam olyan, hogy azt az isteni szikrát, mely sajnos, sokak szívében kialvó féltben van, *égő* lángra lobbant-hatnám; szeretni mindent, ragaszkodni mindenhez, minden körülmények között, ami krisztusi; hogy lennénk mind egy akol, egy hatalmas, legyőzhetetlen, *elcsábíthatatlan* erős serege anyaszentegyházunknak.

Vigyázzunk! Résen legyünk! Legyünk erősek, állhatatosak!

Vagy talán vakok vagyunk, hogy nem látjuk a mi sorsunkat most szívükön viselő(?) rókáknak álnokságát, ravaszságát? Avagy talán nem bízunk erőinkben, amelyekkel a közel multban segíteni tudtunk magunkon?

Az első kérdésre egyedüli feleletünk csak ez lehet: mi világosan látunk, tehát nem leszünk áruló Judások.

De a második kérdésre is igen egyszerű, illetőleg könnyű a felelet. Erőink megvannak. Egyik hatalmas támaszuk a multban s ma is megvan s ez

ügyünket *igazán*, minden *érdek nélkül* még ma is s mindig is szívén hordja. De ez természetes is. Munkakörünk egy: az embert örök üdvösségre vezetni. Ez a hatalmas támaszuk a papság, elsősorban a püspöki kar.

Prohászka Ottokár, jelenleg székesfehérvári megyéspüspök, 1901. február 2-án az esztergomi tanítóképzőben alakult Mária-társulati tagok ünnepélyes felvétele alkalmával tartott beszédében a következőket mondta: «Ha az ember Esztergomba bejön a hid felől, az első ház, mely útjába esik: a praeparandia. Valóban jó helyen áll; az első ház! Van még egy másik házunk, ennek párja, a várhegynek túloldalán: az a szeminárium. Legyetek meggyőződve, ez a két ház tartja a Bazilikát.»

Mit akarok ezzel mondani? Az egyháznak szükségére van reánk, *nem önző célok miatt*, nem: egy nemes cél érdekében, mely cél a mienket *teljesen* fedi. Tehát nincs szükség arra, hogy azokkal szövetkezzünk, kik szorult helyzetünk felhasználásával nemtelen célok szolgálását kívánják tőlünk.

Nem tudok elképzelni olyan meggyőződéses katolikus tanítót, ki lelkiismeretével ellenkezőt tudna tenni csak azért, mert az anyagiak első pillanatra erre látszanak őt készíteni. Magam sem működöm valami fényes dotációjú állomáson, tehát nekem is jól fog esni fizetésünk javítása, de bátran kimondom, hogy azt részemre, de általában a magyar tanítók részére, nem a hitvallásos és hazafias nevelés ellenségeinek nagy lármája, izléstelen orditozása fogja kivívni, hanem a mi komoly és higgadt mozgalmaink, amely minden irányban tiszteletet ébreszt.

Ismétlem: résen legyünk! Ne hagyjuk magunkat törbe csalni! És ha továbbra is megmaradunk azon szent cél szolgálatában, amelyhez szegődtünk — s ezt erősen hiszem — akkor győzni fogunk!

Az egyéniség nevelése.

Irta: Velledits László.

«Ahol a szülők jól nevelnek s a nevelők okosan tanítanak, ott a jelen s a jövő boldogsága biztosítva van.» (Kornmann.)

A német tudósnak ezen mondásával szemben méltán kérdezhetjük: «Hol nevelnek a szülők jól, hol tanítanak a nevelők okosan?»

Ez a mai kornak legnagyobb problémája, nagyobb mint bármely sokszor hangoztatott társadalmi vagy

természettudományi kérdés, mert ez az alapja a helyes életnek, ez az alapja minden ember fő vágyának: a boldogságnak. — Ennek a kérdésnek megfejtése a mostani nevelők dolga és a belőle háramló haszon lesz oly nagy, mint akármely legújabbban felfedezett világboldogító eszme.

Mert miért van napjainkban annyi lázongó, önmagával és a társadalommal meghasonlott kedély, sorsával elégedetlen ember, miért hangoztatják a társadalmi hibákat oly fennen, miért homlott az egész emberiség egymással örökös harcban álló pártokra? Miért, miért; még sokat kérdezhetnénk, de a felelet mindegyikre ugyanaz lenne: azért, mert a szülők nem nevelnek jól s a nevelők nem tanítanak okosan.

Ne rancoljam össze homlokukat tisztelt kollégáim, ez az állításom sajnós a legtöbb esetben helyes.

A hiba már megkezdődik a szülői házban, amikor a gyermek még csak jóformán kezdi sejteni, hogy ő is valami, hogy van valahol, hogy tud sírni, tud nevetni. Már ekkor megkezdik a hibát, amely ott végződik, hogy mire a nevelés befejeződik, sikerült az egyéniséget, az ember legigazibb énjét kioltni.

Minden ember más és más egyéni természettel jön a világra. Ez a különbözőség feltűnik már akkor, amikor kiveszik a pólyából, amikor járni kezd. Már ekkor lehet látni, hogy egyik szereti a fényes, csillogó tárgyakat, másik az egyedülletet, harmadik megkívánja, hogy foglalkozzanak vele. Ez mind olyan jelenség, amely a laikus ember előtt esetleg nem tűnik fel; míg ha vizsgáljuk ezek mélyebb jelentőségét, látjuk, hogy igenis mennyire fontos ezen tulajdonságok megismerése a nevelés szempontjából. Ezekből az apró, szinte jelentéktelenné latszó vonásokból fejlődik a gyermek azzá, olyan emberré, amilyenné lesz. S ha nézzük, hogy mi is lesz belőlük, nem hiszem, hogy vizsgálódásunk eredménye valami igen nagy örömet okozzon. A legtöbb esetben azt látjuk, hogy terveiben, reményében csalódik s az életnek a célját, a boldogságot nem találta fel.

Ilyenkor rendszeren a sorsot szokták emlegetni, mint amely oka a boldogtalanságnak. Pedig ez az ok egészen máshol, a nevelésben keresendő.

Már a gyenge, fejletlen gyermeknél érvényre juttatják a «tömeg ember» elvét. A szülők igen gyakran, mintha nem is a saját gyermeküket nevelnék, mintha nem abból az ő síró-rívó kis jószágukból kellene embert faragniok, hanem a szomszéd, az utca gyermekeit nevelnék.

Nem a saját gyermekük természetét, az egyes dolgok iránt való hajlamát vagy ellenszenvét teszik vizsgálódásuk tárgyává, hanem azt nézik, hogy a szomszédnak a gyermeke milyen természetű s miképp nevelik azt. A látottak szerint bánnak el aztán ők is gyermekökkel. S ez a nevelési elv hat mindaddig, míg a szorosán vett szülői nevelés tart. Amint az elmondottakból látjuk s az életben tapasztaljuk, ez idő alatt alig történik a legcsekélyebb is, mely azt célozná, hogy a gyermek egyéniségét, menten minden idegen vonástól, neveljék, kidomborítsák.

A szülők rendszeren megijednek, ha a gyermeküket kissé csintalanabbnak, élénkebbnek, bátrabbnak látják, mert attól félnek, hogy ez a zavargásoknak a jele és ekkor ahelyett, hogy gondos kézzel, lelkiismerettel kiválógnak és kigyomlálnak azt a nekik nem tetsző tulajdonságot, a szomszédba futnak segítségért és az ott látottakat alkalmazzák.

Hat éves korában kerül a gyermek az iskolába. S aztán 6—12, esetleg még több évig is eltart, míg elvégzi az elemi és a középiskolát. Ez idő alatt össze-

kerül 40—80 hasonló korú, de igen ellentétes hajlammal, érzellemmel bíró tanulóval, akikkel aztán, hála a mi nevelési elveinknek, ugyanazon bánásmódban részesül, ugyanazon elvek, szabályok szerint neveltetik és tanítatják. Arra, hogy ott 40—80 tanuló közt vannak igen ellentétes tulajdonságokkal bírók, figyelem nem fordítatik. De miért is, azt tartják, a gyermek az mind egyforma; ez pedig nem igaz. Mert ha egyben, a csintalanságban többé-kevésbé egyezők is, bár ebben sem mind, a lelkük sajtósága azonban nem egy és ugyanaz, az abban levő érzelmek, hajlamok mindnél mások és mások, amelyeket egy kalap alá vonni a nevelésnél nem szabad.

Mindegyik kénytelen például tanulni a matematikának igen magas és tán sohse használt fokát, a kémianak képleteit, a fizikának összes törvényeit, ha mindjárt egyik vagy másik sohse lesz matematikus, kémikus vagy fizikus. A másik, akinek meg épen ezekhez lenne kedve, kénytelen megtanulni a spondeus, anapestus sorokat, meg kell ismernie részletesen Tinódynak költészetét, jöllehet mindezeket legkevésbé sem érdeklik.

Ezen tanítási rendszer helytelenségét nem lehet menteni az «általános műveltség követelménye» s egyéb ilyen frázisokkal, mert valóságban mindezek nem szolgálnak más célt, minthogy a tanulóban az alig ébredező egyéniséget elfojtsák.

Igy történik azután meg, hogy mikor az ifjú felkerül a középiskolák legmagasabb fokára s elérkezik a pályaválasztás ideje, nem tud választani, nem tudja eltalálni, melyik is lenne az a pálya, az a foglalkozás, mely valóban egyéniségének való. Nem tud határozni, mert nem ismeri saját magát.

Innen van az a sok keserű kifakadás az élet, a foglalkozás ellen, mert nem találják el azt a pályát, amely valóban nekik való lenne, amelyre születtek.

Hány és hány ember ajkáról halljuk ezt a kifakadást: a gyermekemet sohase tanítatom annak, ami én vagyok. Nem azt nézi, hogy a gyermeknek apja hivatásához van-e kedve, hanem, hogy abban ő nem érzi jól magát. Pedig sohase ez vagy az a pálya rossz, a hiba legfeljebb az emberben keresendő, aki azt betölti.

Ez a nevelési elv átplántálódik apáról-fiúra és eredménye egy olyan társadalom, mely elégedetlen ön-magával, az étellel, mely mindig mást keres, jobbat, nem törődve azzal, hogy esetleg feldúlja egy egész társadalmi osztály békéjét. Ennek a nevelésnek eredménye az a sok bukott egzisztencia, az a sok élőködő, akik manap oly nagy számban találhatók. S az ilyen szerencsétleneket legtöbbször nem is lehet hibáztatni, hanem inkább szánni, mert nem ők okai annak, hogy anyagilag és erkölcsileg tönkre mentek, hanem a nevelési rendszer, mely őket felnevelte.

Mindenki külön ember, különálló egyéniség, mely igen sokban különbözik a másiktól. Miért van mégis az, hogy egy-két véresszájú agitátor ezreket és ezreket tud kicsalni az utcára, ezreket tud ordíttatni olyan elv mellett, mely ellenkezik minden józan felfogással és amelyet minden ember, aki önállóan gondolkodni képes, elítél, hacsak nem tartja azt magára nézve jövedelmező üzletnek.

A hibás nevelés az oka, mely megfosztja az embert attól, hogy önállóan gondolkodni tudjon, hogy ön-maga tudja irányítani akaratát, értelmét. Ez a nevelés oka a tömegembernek, mely szinte teljesen lemond saját magáról, hanem vakon követ egy másikat, csak azért, mert az tud legjobban kiabálni.

Ezek mind olyan tények, amelyek ha szomorúak

is, de igazak és amelyek oka abban keresendő, hogy nem fektettek elég súlyt az «egy ember», az «egy lélek» nevelésére, hanem egy elv, egy szabály szerint iparkodtak mindenkit emberré nevelni. Az ember nem olyan lény, akinek a hajlamát, egyéni természetét, egyéniségét fel lehet húzni valami mintázó fára és faragni olyanná, amilyenné egy másik embernek a felfogása akarja.

A hibát elköveti a szülői ház, az iskola pedig a helyett, hogy a bajt orvosolná, még inkább rosszabbítja. Az egy osztályban levő gyermekeket nem szabad úgy venni, mintha az mind bensőleg egymással teljesen egyforma lenne. Igen gyakran láthatjuk, hogy például a rendtartásnál egyiknek elég csak egy egyszerű szó, hogy ismét rendszeren üljön, míg a másiknál szigorúbb fenyték által sem lehet eredményt elérni. Külön, külön kell a gyermekek lelkével foglalkozni, külön kell mindegyikét megfigyelni, mert csak így érhetünk el eredményt.

Az egyéniség fejlesztésére igen alkalmas eszköz a slöjd. Csakhogy nem szabad ezt mintegy parancs-zóra tételni, hanem a gyermek természetére, alkotó erejére kell bízni, hogy ezt, vagy azt a tárgyat készítse el.

Az egyik gyerek az agyagmunkánál pl. egy burgonyát megcsinál öt perc alatt s meg van elégedve azzal, ha azt a kezében tartott agyaggolyóbist csak ő látja a mintához hasonlónak. A másik azonban már gondosabban iparkodik elkészíteni, tehát hosszabb időbe is kerül. És az elsőnél nem a lustaság a fő tényező, valamint a másiknál nem a szorgalom, hanem az alkotó erő hiánya, illetve megléte. E két szempont figyelembevételével kell elbírálnunk a gyerekek munkáját. Nem szabad a hanyagságot annak a gyerekeknek is vétkül felróni, aki a kézimunkához vagy mondjuk annak egyik ágához nem érez kedvet, nem érez tehetséget.

A gyerek egyéniségét, önbizalmát fejleszteni kell azáltal, hogy valamely dolog felől alkotott véleményét, amennyiben az nem határozottan téves és rossz, el kell fogadni és a kisebb hibát egy más, de szintén valamely gyerek véleménye által megjavítani. Igen alkalmas erre különösen a beszélgetési óra, amikor is feltesz a tanító valamely kérdést és felszólítja az osztályt, hogy adjon rá feleletet. Ezáltal egyrészt megismerjük a gyermek felfogását, másrészt meg nagyban emelkedik önbizalma maga s a tudása iránt.

Mindezek talán kicsinyes dolgoknak tűnnek fel, gyakorlati értékük azonban óriási, mert észrevetjük a gyerekekkel, hogy ime te is vagy valami. Megtanítjuk az önálló gondolkodásra, cselekvésre, beláttatjuk vele az akarat létét, melyet az ész kormányoz és amelynek tudatában aztán mindig megkérdi először saját magát, hogy ez a dolog helyes-e vagy sem s a nyert ítélet, meggyőződés alapján cselekszik.

Ha ügyesen vezettük egyéniségének ily irányú fejlesztését, akkor nem fog tévesen ítélni, nem fog téves eszméknek hódolni, mert be tudjuk vele láttatni az igazságot, melyet önönmaga minden befolyástól menten szerez meg. Akkor fog tudni úgy cselekedni, ahogyan azt saját magára nézve legjobbnak látja és érvényre tudja juttatni minden munkájában a mástól teljesen független egyéniségét.

**Kartársak! Adakozzatok,
gyűjtsetek az üdülőháza!**

A «Visitatio Canonica» és a kántortanítók nyugdíjügye.

Irta: *Brunner Antal.*

Kircz Istvánnak e tételről írt cikkével akarok röviden foglalkozni.

Cikkének a «Visitatio Canonica»-ra vonatkozó történeti visszaillesztése érdekes. A szegény öreg «vizita» sok megjegyzést kapott már kántortanítóktól és másoktól egyaránt. Hogy ő-e a ludas mindig a «sövényátugrási» műveletekben és egyebekben azt nem firtatom. De annyit el kell ismerni a cikkiróval és pedig hangsúlyozottan, hogy a jó öreg vizita bizony ifjúkorától kezdve mindig becsületesen gondoskodott a kántortanítókról. Mert ha még a vizita sem lett volna meg, hogyan övtük volna meg anynyire is jogainkat? És eljöhét az idő, hogy az öreg vizitával kezünkben fogunk jogainkért harcolni.

Még érdekesebb a cikknek a Visitatio Canonica megváltoztatásáról szóló része. Ez a megváltoztatás azonban szerintem lehetetlen, de fölösleges is; sőt a kántortanítók fizetési és nyugdíjügyére káros is. Ne vegye rossz néven a kedves cikkiró ezen merész kijelentéseimet, hanem meg fogjuk azokat szép sorjában beszélni.

A Vis. Can. oly irányú megváltoztatásába, hogy az abban felvett együttes kántortanítói jövedelemből tetemesen kevesebb jusson a kántornak, mint a tanítónak, az egyházi hatóságok — nézetem szerint — sohasem fognak beleegyezni. De nem is tehetik. Jöhét olyan idő, hogy a tanítói állást, foglalkozást és fizetést teljesen elválasztják a kántortól. Akkor az egyháznak természetesen az az érdeke, hogy minél több essék a vizita szerinti jövedelemből a kántorra. Mert annál biztosabban kap kántort. De egy esetleges «állami tanító» utódom is jobban fog örülni a nagyobb kántori mellékjövedelemnek, mint a kevesebbnek; tanítói fizetését ez úgy sem befolyásolná.

A kántor azonban nem is csak a szentmisén való orgonálást, hanem azon ténykedéseit, melyekért stólailleték is jár, tulajdonképpen a kántori fizetésért végzi. Mert biztosan tudom, hogy cikkiró nem végezne kis temetést 20 fillérért, én sem nagy temetést 35 fillérért, ha erre mint kántorok kötelezve nem volnánk; tehát nem a 35 fillérért, mert sokszor ingyen is el kell végeznünk. Hanem arról, hogy a stólailletéket a mai viszonyoknak megfelelőleg felemeljék, amit szintén kebelbeli kartársunk pendített meg egy vidéki lapban, lehet beszélni. Lehetséges is, amennyiben a pécsi egyházhatóság már el is rendelte, hogy a jövőben alapítandó lélekmisékre annyi alapítványt kell letenni, hogy az eddigi 52 fillér helyett 1 korona jusson a kántornak, úgyszintén a papnak, templomnak is az eddiginél több.

Állítottam, hogy fölösleges is a cikkiró által ajánlt vizita-megváltoztatás. És pedig cikkének logikája szerint is elsősorban fölösleges. Nézzük csak!

Azon állítása cikkirónak, hogy a kántortanítói teljes jövedelemnek «1000 koronán felüli összegét mind a kántorságba számítják», tévedés. A tény az, hogyha valakinek a tisztán tanítói fizetése és a szétválaszthatatlannak fele 1000 koronánál több, akkor ezt mint tanítót *mind beleszámítják a nyugdíjba*. Így például nekem is több a nyugdíjba felvett fizetésem 1000 koronánál, egy szomszédomnak pedig közel 3000 koronája (természetesen mindkét esetben korpótlék nélkül). Ezen tévesen megállapított körülményt aztán kárhoztatja a cikkiró. Természetes.

De most jön a legerdekesebb. Cikkirő kívánalma ezek után az, hogy a kántorságra az összfizetésből egy bizonyos százalék (20—30%) levonandó volna, a többi fizetés pedig tisztán tanítói fizetésnek minősítendő volna, amely fizetési összeg a tanítói nyugdíjba is beleszámíthatnák, ha az 1000 koronát felül nem haladja. Itt van. Ha az 1000 koronát felül nem haladja. Hiszen éppen azt kárhoztatta, hogy nem számítanak be többet 1000 koronánál és ő ugyanazt kívánja. Akkor minek akarja a vizitát megváltoztatni? Nincs értelme! Hiszen kevesebbet kíván, mint amennyi már megvan. Éppen akkor fordulna elő az — a szerinte abszurdum — «*hogy egy kisebb fizetéses kántortanító akkora nyugdíjigénnyel bír, mint a nagyobb fizetéses*». Mert éppen akkor volna mindkettőjüknek 1000 korona nyugdíjba számítható tanítói fizetése. És ami 1000 koronán felül volna, az elveszne. Nem tudom elhinni, hogy cikkirő ezt akarja! Sokkal jobban ismerem. Ez csak fogalmazási, vagy tollhiba lehet.

Abban a pillanatban, midőn gróf Zichy miniszterünk azon állaspontra helyezkedett, hogy a tanítók *alapfizetését* fogja javítani (bár a fizetési osztályok keretén belül tenné!), megszűnt a kántortanítók keretén belül érdekük, hogy a kántori rész minél kisebb legyen a tanítói fizetésük rovására. Mert ha a tisztán tanítói kevesebb, mint a mindenkori minimum, azt az állam kiegészíti, a kántori pedig egészben megmarad külön. Ha pedig a kántorit is beleszámítják a tanítóiba, mint most, akkor úgyis mindegy, mennyi a tanítói és mennyi a kántori. Sőt az az érdekünk, hogy minél több legyen a külön kántori, mert annál több tanítói fizetésekiegészítésben részesülhetünk. Ezért bátorkodtam károsnak is kijelenteni cikkirő olvasható törekvését, mellyel ő maga sem fogja magát ezek után azonosítani.

Maradjon meg tehát az az elv, miszerint a vizita szerinti szétválaszthatatlan fizetésnek fele tanítói, fele kántori és így egészítsék ki a tanítóit a fizetési osztályoknak megfelelőleg, az így emelkedő tanítóit pedig, mint eddig is, mind számítsák be a nyugdíjba, vagyis a vizita megmaradhat változatlanul s a kántortanítók is meg lesznek elégedve. Így legyen!

Az ellen pedig az összes kántortanítóság eleve tiltakozik, hogy a küszöbön álló fizetésrendezést úgy oldják meg, miszerint a kántori fizetésből akárcsak egy fillér is beleszámítson a tanítóiba, hogy így a kántortanítók a fizetésrendezésből tulajdonképpen semmit sem élvezzenek!

Angol iskolai élet.

Irta: Kováts Alajos.

II.

A megfelelő szorgalmat és előmenetelt tanúsító tanulók ezen fokozat végén *érdem-oklevelet* nyerne (Merit Certificate), amelyet maga a Scotch Education Department hitelesít.

Vallásoktatás minden elemi iskola valamennyi osztályában van, az iskolaszék (mint felügyelőhatóság) által megállapított rendben.

Az elemi iskolákban a tanítás reggel 9 órakor kezdődik. Délben egy órai szünet van 1—2 óra között és azután a tanítás tovább folyik egész negyedfél óráig. Sok gondot fordítanak arra, hogy a tanulók sokat legyenek a szabadban, ezért már az iskolákat is úgy építik, hogy e követelmény lehetőség szerint teljesíthető legyen. Edinburgh közepén nagy nyilván-

nos park van, ezt számos iskola környezi, amelyeknek tanulói a tanítás előtti és az óráközi időket mind a parkban tölthetik vígan labdázva. A Marchmont-Rood iskolájának csipetnyi udvara sincs, mégis megoldották a kérdést, hogy a tanulók az óráközöket a szabadlevegőn tölthessék. Az utca nivója erősen emelkedik, tehát az iskolát ivekre építették s ezzel elérték, hogy az épület alja három oldalról szabad és teljesen nyitott terem. Ez a tornaterem s a játszótér. Sokszor elnéztem, amikor a tanítási idő (9 óra) előtt ott gyülekeztek a tanulók. Amikor aztán megszólalt az iskola csengője, tanítóik onnan vezették fel őket a tantermekbe. Így történt ez aztán az óráközökben is.

Az iskolák java része *magán* vagy *felekezeti iskola*. A hitközségek igen erős versenyt fejtenek ki egymás közt abban, hogy ki tesz többet a hűvekért. A Marchmont-Rood említett iskolája magán elemi iskola. Egész kis iskola, épülete is ép olyan egyszerű, mint a legtöbb elemi iskola, amelyek semmiképpen sem kívánnak kiemelkedni a város, illetőleg az utca általános képéből. *Nem a palotászerűsége való törekvéssel akarnak hatni, hanem a célirányos berendezéssel*. Az említett magániskola korántsem a gazdagok gyermekeit fogadja gondjába s mégis annyi gondot fordít például az esztétikai nevelésre is, hogy az iskola legvilágosabb, legtágasabb sarokterme a rajzterem.

A fiúk s a leányok külön osztályokban tanulnak, a *tanítók többsége mégis sok helyen a nők közül kerül ki*. Az oktató pályára készülő férfiak leginkább a középiskolára törekszenek képesítést szerezni. A fejlődésnek ilyen irányára mindenesetre maga az angol társadalmi helyzet alakulása is döntő befolyást gyakorol. Hasonló, sőt még szélsőségesebb a férfi és nőtanítók száma közt való arány az Egyesült-Államokban. Ma már mindkét helyen mindig többen kezdik aggasztónak találni a tanítónők számának aránytalan növekedését. Azt az állapotot, hogy még a fiúkat is nőtanítók oktassák, oly kevés pedagógiai előnnyel kísérelhetik meg megnyugtatónak tüntetni fel, hogy a fiúk nevelése szempontjából nyilván való hátrányokat még a kényszerítő szociális szempontok sem képesek sokáig védelmezni.

A népoktatás fontos betetőzését képezik az iskolaszék igazgatása alatt álló *esti iskolák* és *továbbképző tanfolyamok*. Ezeket ezernyi ifjú, férfi és nő látogatja, akik nappal kenyérkeresetük után látnak. Az esteli iskolákat szeptember végén nyitják meg és március vége felé zárják be. Edinburghban hetenként három este (hétfő, kedd és csütörtök) tartanak előadásokat, 7^{1/2}-től 10-ig. A szombat délutánja és a vasárnap a munkaszüneté. Ezeken a napokon nem tartanak ilyen tanfolyamokat, mert szombaton délután a nép bevásárolásait végzi, este vallásos gyülekezetekbe megy. Vasárnap délelőtt az úgynevezett *vasárnapi iskolákba* gyűlnek össze az ifjak, amely a templomokban van s amelyeket a lelkész vezet. Délelőtt istentisztelet, délután azután a nép a nyilvános parkokba meg a város szélén levő szabad terekekre tödul sportot űzni vagy egyszerűen sétálni. Korcsmára, kávéházra nem marad alkalom, már azért sem, mert ezek egész vasárnap zárva vannak.

Az esti iskolákban és a továbbképző tanfolyamokon minden osztályban 5 shilling (50 fillér) tandíjat kell fizetni minden előadás alkalmával, de ezt a tandíjat minden tanulónak visszatérítik, aki az összes előadások 80%-át hallgatta.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Pályázati hirdetés. A gyógypedagógiai tanítóképzőre az 1912—13. iskolai évben 12 ösztöndíjas hallgató vétetik fel. Pályázhatnak 30-ik életévüket még be nem töltött oly nőtlen egyének, akik elemi népiskolai tanítói vagy ennél magasabb képzettséget igazoló oklevéllel bírnak. Elsőbbségben részesülnek azok, akik a tanítás terén gyakorlatilag már működtek és valamely idegen (német, francia, angol) nyelvben jártasak. A képzés két évre terjed s az első év főképen elméleti, a második gyakorlati irányú és a siketnémák, vakok, gyengeelméjűek és beszédhibákban szenvedők oktatására képesít. Javadalmazás: 360 korona évi ösztöndíj és teljes ellátás a vakok, illetve az állami gyógypedagógiai nevelő-intézetben. Az 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényekhez következő okmányok csatolandók: *a)* születési anyakönyvi kivonat; *b)* a végzett tanulmányokról szóló összes végző bizonyítványok és oklevelek; *c)* a gyakorlati működést igazoló bizonyítványok; *d)* esetleges nyelvismeretről szóló bizonyítványok; végül *e)* a testi és szellemi épségről és egészségről szóló tisztí orvosi bizonyítvány. Az így szabályszerűen felszerelt kérvények a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz címezve legkésőbb f. évi június hó 30-ig a pályázók által személyesen nyújtandók be az alulírott igazgatóságnál. A képzőt illetőleg a vall. és közokt. m. kir. miniszterium 1906. évi 6194. számú rendeletével jóváhagyott szabályzat irányadó. Budapestén (L. Alkotás-u. 53.), 1912. évi május hóban. *Berkés János*, igazgató, szaktanácsai előadó.

Az Eötvös-alap (Országos Tanítói Segélyegyesület) pályázatát hirdeti a kolozsvári Tanítók Hunyadi Házánál a folyó iskolaév végével megüresedő gondnoki állásra. Pályázhatnak ez állásra az Eötvös-alap rendes tagjai. A pályázati határidő 1912. évi június hó 15. napja, mely időig az alábbiakkal felszerelt kérvények az Eötvös-alap elnökségéhez (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-u. 47.) beküldendők. A folyamodványhoz melléklendő: 1. Születési bizonyítvány. 2. Családi értesítő. 3. Működési bizonyítvány. 4. Igazolása annak, hogy folyamodó az Eötvös-alap rendes tagja. 5. Hatósági orvosi bizonyítvány. Az állás f. évi *augusztus hó elsejével* foglalandó el. A gondnok az Eötvös-alap részéről a következő javadalmazásban részesül: *a)* készpénz: 2000 K; *b)* természetbeni lakás (4 szoba és mellékhelyiségei) és *c)* teljes ellátás (élelmezés, fűtés, világítás és mosás) saját, valamint családtagjai és eselédje részére. Ha azonban a gondnokot a közgyűlés határozata után a vallás- és közoktatásügyi miniszter, avagy más iskolafenntartó hatóság fizetése és azzal járó jogainak meghagyásával szolgálatátételre a Tanítók Házába beosztja, ez esetben az Eötvös-alap részéről csak 1000 K készpénzfizetés nyer. A gondnok neje köteles a házvezetés gondjait elvállalni. A gondnok felnőtt, keresettel bíró családtagjai ellátás címén annyit tartoznak fizetni, amennyiben az Eötvös-alap közgyűlése egy ifjú ellátását megállapítja. A gondnok önálló családos gyermekei nem lakhatnak az intézetben. A gondnok munkae és hatásköre a Tanítók Háza szervezeti szabályzatának VI. fejezetében részletesen van megállapítva. A gondnokot az Eötvös-alap közgyűlése titkos szavazással és általános szótöbbséggel választja. E választást a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter hagyja jóvá. A miniszter jóváhagyása után a gondnok állása végleges lesz. Amennyiben azonban az Eötvös-alap f. évi július hó 1-én tartandó közgyűlése, mely a választást megejti, a módosítás előtt álló alapszabályok elfogadásával az Eötvös-alap választmánya által javasolt és a gondok alkalmazására vonatkozó új intézkedéseket léptetné életbe, a megválasztandó gondnok csak egy évi sikeres működés esetén véglegesítenék és megbízása nem életfogytig, hanem csak 60 éves korának betöltéséig terjedne, készpénzfizetése pedig 1000 K volna akkor is, ha nem mint szolgálatátételre berendelt foglalná el állását. Budapest, 1912. május hó 12. *Bárczy István*, elnök, *Székelv Károly*, titkár.

A «Katholikus Gyermekvédelem» 1912. májusi száma Keményffy K. Dániel szerkesztésében következő változatos tartalommal jelent meg: 1. Meghívó a közgyűlésre.

2. Közgyűlés előtt. Esztergomtól. 3. Az erkölcsi nevelés nagy titka. Dr. Szuszay Antaltól. 4. A falu kriminalitása. Morvay Lászlótól. 5. Gyermekvédelem a kalocsai egyházmegyében. Dr. Povischil Richárdtól. 6. Gyermekvédelmi tarlózások. K. K. D. 7. Tárcsa. A legszebb virág. Szinmű. Epölyi Ferentől. 8. Hirdetések. A kereszény gyermekvédelemnek ezen hézagot betöltő s a gyermeklélektanés aktualitását szem előtt tartó organumot szívesen ajánljuk az ügy érdekében felkarolásra. Előfizetési ára 2 K. Szerkesztőség Esztergom.

TÁJÉKOZTATÓ.

Ujonnán szervezett állások. (H. M.) Az 1907. évi XXVII. t.-c. 12. §-nak 5-ik bekezdése világosan kimondja, hogy ujonnán szervezett hitfelekezeti tanítói állásokon alkalmazott tanítók az alapfizetés és korpótléknak állami kiegészítésére csak az esetben tarthatnak igényt, ha az új állás szervezése a vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetes beleegyezésével történt. — **Fizetés kiszolgáltatása.** (B. K.) A 1907. évi törvény 10. §-a előírja, hogy a községi és hitfelekezeti iskolák fenntartói kötelesek a tanítók összes járandóságairól, fizetésekről egyenként nyilvántartást vezetni. Ennek alapján kitiüntetett hátralékok az iskolafenntartót illetik s az egyes hátralékos adósoktól az iskolafenntartó javára közigazgatási úton hajtandók be. Az iskolafenntartó azonban köteles a tanító összes javadalmainak esedékessé vált részleteit pontos időben kiszolgáltatni, tekintet nélkül a hátralékokra és az ezek behajtására irányuló eljárásra. — A végrehajtás módjait a vallás- és közoktatásügyi miniszter a belügy- és pénzügyminiszterekkel egyetértőleg, rendeleti úton állapította meg. A módokat az utasítás II. F. 21—36. §§-ai tartalmazzák. — **A fizetés megállapítása.** (Sz. F.) A 1907. évi XXVII. t.-c. 11. §-a értelmében a tanítói alapfizetés megállapításakor a legkisebb alapfizetés (1000, 1100 vagy 1200 K) erejéig a tanítói és kántori járandóságok együttesen fizetésnek számítandók. Az együttesen számított fizetés vétetik azután a nyugdíj-jogosultság megállapításánál is tekintetbe. — Tehát fizetékiegészítést a javadalmi jegyzőkönyv adatai alapján nem kérelmezhet, mert együttesen megállapított fizetése 1350 korona.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

B. F. 1. A családi értesítő minden esetben csatolandó a kérvényhez. Ezt a törvény is előírja, de a jövőre való előrelátásból is indokolt azt becsatolni. — **2.** Az özvegy félévig élvezi elhunyt férjének összes fizetésbe beszámított és a díjlevélben foglalt jövedelmeit. Az állam által adott fizetékiegészítést és korpótlékokat az állampénztár fizeti. L. 1907. évi XXVII. t.-c. 2. §-át. — **R. M.** Intézkedtünk. — **J. F.** Forduljon közvetlenül a Kath. Népszövetséghez, Budapest, IV., Ferenciek-tere. A szükséges alapszabálytervezetet és az eljárási utasítást készséggel megküldik. — **P. F.** A meghívást későn kaptuk. — **B. J.** Igen, a Rendszabályok III. f. 193. §-nak 3. pontja előírja, hogy a tanító minden egyes tanuló előmeneteléről, szorgalmáról, magaviseletéről naplót vezessen és ebből szerkessze meg az iskolaév végén az iskolai anyakönyvet. Hogy ily napló összeállítása és kinyomtatása kívánatos, kétségtelen. Illetékes helyen kivételre ajánlani fogjuk az eszmét. — **Sz. J.** Hogy kifizesse a helyettes, eziránt kérelmezzen intézkedést az egyházi főtanhatóságtól. — **P. G. R. 1.** A bevonulást betegség miatt elhalaszthatja, de eziránt orvosi bizonyítvány alapján engedélyt folyamodik az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz. Kérvényét a fősolgabírói hivatal útján adja be. 2. Igen, lehetséges, de előbb bevonul. — **H. S.** A szünidőt mint osztály-tanító bárhol töltheti, ebben a szabályzat intézkedése nem jelent korlátozást. Az állami és községi iskola tanítója is szabályszerűen bejelenti illetékes helyi hatóságának, hogyha a szünidőt más községben tölti. — Ennek nyilvántartása a hivatalos érimtekész lehetőségeinek fenntartása szempontjából történik.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata **köte-**
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltnének, melyek-
nek díja **előre** lefizetett.

**A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.**

Egri érseki megye.

Kissikátor (Borsod m.) filia kántortanítói állására *június 8-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelme: államsegélyből 716 kor., párbérből, — melyet maga szed — átlag 300 kor. Tizenhat hold föld haszonélvezete; a hívek szántják, vetik, termését behordják, de nem aratnak; adóját maga fizeti. Némi faültetvény. Lakás: 2 kis szoba, konyha, éléskamra, melléképület. Pályázatok a plébániai hivatalhoz Domaházára küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. *Acs István* plébános. 501 1—1

Érdélyi egyházmegye.

A **tordai** (Aranyos m.) róm. kath. egyháznál üresedésbe jött kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalom: az egyház pénztárából 1200 kor., fizetékiegészítési államsegély 131 kor., tandíjkárpótlási államsegély 30 kor., tandíjkárpótlás az egyház pénztárából 93 kor., stólából mintegy 80 kor., összes készpénz 1534 kor. Előkelő lakás természetben, udvarral és kerttel. Felszerelt pályázatok *június 15-ig* aulirothoz benyújtandók. Kántori próba *június 16-án* délelőtt feltüntettkor. Róm. kath. elemi iskolaszék nevében: *Dr. Balázs András* főesp. plébános. 509 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

Garamnémetfalvára kerestetik egy jó hangú segéd-kantor. Fizetése: havi 40 kor. és teljes ellátás. Garamnémetfalva, (Zólyom m.) *Petrovszky Ferenc* róm. kath. kantor. 503 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Radoskai (Trencsén m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetünk. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. Tannyelv: magyar tót. Fizetése: 1000 kor. államsegéllyel együtt, azonsívül 20 kor. ismétlő-iskolaért. Egy szobából álló lakás. Folyamodványok *július 2-ig* Óbesztercére aulirothoz küldendők. *Szvitek János* plébános, isk. elnök. 510 1—1

Pécsi egyházmegye.

A magyarhertelendi plébániához tartozó **Barátur** fiókközségben megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: két szobából, két konyhából stb. álló szép lakás, szükséges melléképületekkel, 116 ööl konyhakert, 20 köbméter hasábfá, a község által megvágva, behordva, ebből a tanterem is fűtendő. Készpénzben államsegéllyel és tandíjkárpótlással 1000 kor., 200 kor. személypótlék. Kötelessége díjlevélben. Tannyelv: magyar, a német nyelv tudása szükséges. Próbaéneklés a választás napjáig bármely vasár- vagy ünnepnapon a plébánia-templomban megtartható. Választás *június 23-án* d. u. 4 órakor. Kellően felszerelt kérvények Magyarhertelendre (Baranya m. p. helyben) *Fülöp István* iskolaszéki elnökhöz címzendők. 500 1—1

Szepesi püspöki megye.

Polyánfalva (u. p. Szepesváralja) róm. kath. kántortanítói állomásra *június 29-re* pályázat hirdettetik.

Fizetés államsegéllyel 1000 kor. Személyes megjelenés és tót nyelv ismerete megkívántatik. *Iskolaszék.* 507 1—1

Zubereci róm. kath. II. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: államsegély 900 kor., községtől 100 kor., 20 kor. kertilletmény s természetbeni lakás. Kötelessége III—VI. osztályt és ismétlő-iskolát tanítani. Tót nyelv bírása szükséges. Személyes megjelenés előnyben részesül. A megválasztottnak utiköltsége megtérül. Férfitanítók *június 22-ig* a zubereci iskolaszékhez kérvényöket nyújtsák be. 508 1—1

A «Népnevelő» mult évi 52. számában **zárviva-rásztcky** (Arva m.) völgyi tanítói állomásra hirdett pályázat ideje meghoszabbítatik *június 12-ig.* 511 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Pornóapáti község (Szombathely mellett) róm. kath. iskolaszéke a kántortanítói állásra *június 20-ig* a választás napjáig pályázatot hirdet. Javadalom: jó lakás, szép konyha- és gyümölcsös kerttel, 8¼ k. h. szántórét évi 368 kor. bérrrel, tandíjkárpótlás 276 kor., uraságtól, községtől 95 kor., alapítv. kamat 18 kor., mellékes 25 kor., tárpénz és lenmegváltás 1380 kor., 20 mérő buza, 15 mérő rozs, 10 mérő árpa, 38 mt. kemény és 6 mt. puha hasábfá beszállítva. Rendes kötelmek a díjlevélben. Nyelv: magyar és német. Orgonálásban és énekben jártasság kívántatik. Személyes megjelenés előnyös. Okmányolt folyamodványok Plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 502 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Halálozás folytán megüresedett **szentkirályszabadjai** róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalmát, mely 102950 kor. és kötelességét a díjlevél részletezi. Választás, melyet kántorprót a előz meg *június 26-án* d. e. 11 órakor lesz. Az állás azonnal elfoglalandó. Oklevéllel felszerelt kérvények a szentkirályszabadjai (Veszprém m.) Plébániahivatalhoz küldendők. 504 1—2

A **karakószörcsöki** osztatlan népiskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdettetk. Javadalmazás: két szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakás, a hitközségtől 75 kor. készpénz, 306 kor. stólajövedelem, 3 öl fa házhoz hordva és felvágva, természetbeni munkáltatások értéke 90 kor., temetőfű 10 kor., körülbelül 5 kat. hold földbirtok, mely 250 koronáért bérbé van adva, mintegy 18 métermázsza rozsból álló párgabona és 338 kor. fizetékiegészítő államsegély. Az állás hivatalosan megállapított jövedelme 1000 kor. Kötelessége: a mindennapi és ismétlő-iskolásokot tanítani, a kántori teendőket végzni és az egyházmegyei nyugdíjegyletbe belépni. Személyes megjelenés kívánatos, a megjelenők azonban utiköltséget nem kapnak. Választás *június 18-án* délután 3 órakor, mely időpontig kérvények a túskevári (Veszprém m.) plébániahivatalhoz küldendők. 506 1—1

A **túskevári** két tanítós népiskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: 2 szoba,

konyha, mellékhelyiségekből álló lakás, a hitközségtől 296 kor. készpénz, körülteül 200 külön kenyéren levő házaspár mindegyikétől fél pozsonyi mérő rozs, 216 kor. 40 fill. államségély, 6 kat. hold 960 □öl föld, mely hivatalosan 79 kor. 60 fillerre van értékelve, jelenleg 320 koronáért van bérbeadva. Mindennemű adót a kántortanító fizet. Az állás hivatalosan megállapított jövedelme államségéllyel 1000 kor. A megválasztott kántortanító köteles az iskolaszék által kijelölendő osztályok és az ismétlő-iskola tanulóit a püspöki tanterv szerint tanítani, őket isteni tiszteletre a templomba kísérni, a kántori teendőket az eddigi szokás és a plébános utasítása szerint végezni és az egyházmegyei «Gondviselés» című tanfői nyuzdíjintézet tagjai közé belépni. Személyes megjelenés kívánatos, bár a megjelenésért kárpótlás nem adatik. Választás június 18-án délelőtt 9 órakor, mely időpontig okmányolt kérvények a fűskevári (Veszprém m.) plébániahivatalhoz küldendők. 565 1—1

Mária tiszteletére énekek:

I. füzet I K 50 fillér, II. 2 K, III. 3 K, IV. 2 K, V. 4 K, VI. 2 K. — Üdvözlégy 50 fillér.

Hazafias Mária-énekek:

I., II., III. füzet egyenkint 3 K. Megrendelést kér: Kantor Elek kollégánk, Bpest, VII., Thököly-út 42.

Mária énekeink *legszebb gyöngyei, 100 szebbnél szebb ének díszes orgonakisérettel, 2 részben. Egy-egy rész 3 kor. együtt a kettő 5 kor. 48 csinos és dallamos orgonadarab 2-40 kor.*

370 4—26

Zámbó Károly kántor, Szeged.

50 új gyázmise offertorium 1 kor. Orgonahangok 3, 4 és 5 korona. 469 4—19

MOLNÁR JÓZSEF kántor, Kunszentmiklós

Okleveles kézimunka-tanítónőt keresek,

aki a női kézimunka minden ágában teljesen jártas. Róm. kath. szelid, vallásos 28—35 éves tanítónő ajánlatát kérem, lehetőleg szerény igényű fizetés-megjelöléssel és fényképpel ellátva. 49—1 Cím:

Thalhammer Janka, Debrecen, Szt. Anna-utca 1.

Legjobb népiskolai daloskönyv a „KIS MUZSIKUS“!

100 gyönyörű magyar népdal *iskolai szöveggel*, 2 gyermekszólamra. Az «Orsz. Kath. Tanügyi Tanács» által approbálva. I—II. füzet ára 1 kor. 60 fill. Kotta nélkül a *falusi gyermekek részére* 40 fill.

Megrendelhető a

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULATNAL

(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Iskolai ünnepélyek. Madarak és fák napja.

(Május hónapban).

Az iskolaév záróünnepéje.

Népiskolai tanulók részére összegyűjtött alkalmi költemények.

A Györfly János által szerkesztett **Iskolai ünnepélyek** című gyűjteményes munka VIII. illetve I. füzeté. **Ára 24 ill. 20 fillér.** Kiadja a Szent-István-Társulat (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28). Hogy minden tanuló megszerezhesse, tömegesebb megrendelésnél százalékot és minden 100 példányra 10 ingyenpéldányt adunk a szegény tanulók részére.

Eredeti Zimmermann, Laubeger. Förster-féle csakis elsőrangú gyártmányok.

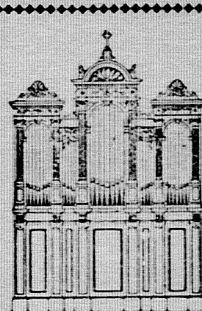
Zongorák, pianinok.

Képviseelője

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24.

Csak azonnali készpénzfizetésre. Tanároknak szerfelett előnyárak. ■■■ Prospektus ingyen.

ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

RIEGER OTTÓ

hazánk legnagyobb orgonájának (a királyi orgonájának a koronázási templomban) alkotója, vilámos gépekkel berendezett cs. és királyi udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Cs. és királyi udvari szállító.

A párisi, bécsi, stb. kiállításokon kitéve. Kedvező fizetési

feltételek mellett pneumatikai nemeshangu orgonákat szállít.

Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat lelkiismeretes

□□ pontossággal teljesít. □□

Tervezeteket és mintarajzokat kívánatra díjmentesen küld.

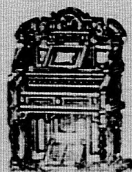
64 2—52

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ és TSA

Budapest, X., Delej-utca 25/B (Tisztviselőtelep).

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-mértékkel templomok, szeminariumok részére és mint gyakorló orgonák.

Bérmentes szállítás az utolsó

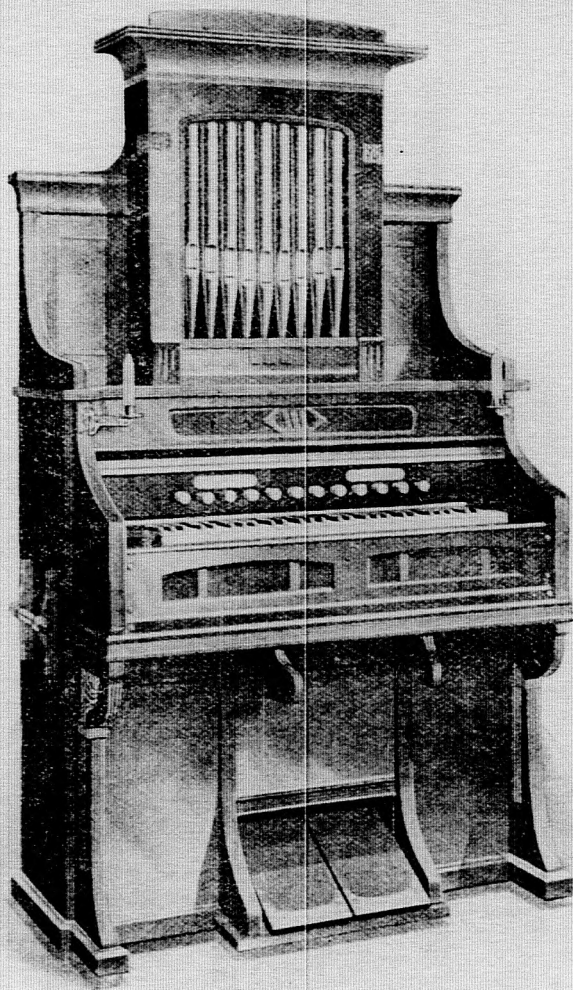
:: vasuti állomásig ::

Tanároknak s lelkészeknek különösen százalékgedmény. Árjegyzék ingyen és bérmentes. Részletfizetés engedélyezve.

Kérjen árjegyzéket, pianók és pianinókról.

A legjobb amerikai légszivó rendszerű
ORGONA-HARMONIUMOK
 a Szent-István-Társulatnál kaphatók.

A zene- és énekoktatás legmegfelelőbb segéd-eszköze.

A legkelleme-
 sebb
 szórakoztató
 hangszer.

E harmoniumok kiállításának szépségére, szolid és izléses kidolgozására különös súlyt fektetünk. A szerkezet kiválóságát és tartóságát biztosítja hosszú évek tapasztalati tudásával rátermett készítő, többszörösen kitüntetett szakképzettsége s a felhasznált alkatrészek kitünő minősége. Harmoniumaink hangja teljes, nemes és öblös. Az orgonaszerűen lágy és e mellett erőteljes hang hajlékonyságával minden színárnyalat kifogástalanul és teljesen kifejezésre jut. A hangok meg-

szólamlása minden fekvésben feltétlenül precíz s így az előadás minden egyes hangon könnyed és kellemes. A változatok aválóságának megfelelők, működésük pedig, kitünő és erőteljes mechanikájuknál fogva teljesen egyenletes és biztos. Orgona-harmoniumjaink árai tisztán készpénzfizetés ellenében és úgy vannak szá-

mitva, hogy a megrendelők ezeket csomagolva, teljesen költségmentesen az utolsó vasúti vagy hajóállomásig szállítva kapják s így semmi újabb kiadásuk sincsen.

Az érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld a Szent-István-Társulat Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Megfelelő kezesség mellett kedvező fizetési feltételek.

